

Odborná konference Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR, která se uskutečnila v dubnu letošního roku v Chebu, měla dvě hlavní témata. První z nich se věnovalo strategickému plánování, a to především jeho pojetí jako procesu, jehož cílem je naplánovat a uskutečnit takové změny v území, které ovlivní jeho vývoj směrem definovaným na základě potřeb a představ subjektů, které v daném území existují. S tím souviselo téma druhé – jakou roli může hrát v tomto procesu institut městského architekta. Konference se konala pod záštitou ministryně pro místní rozvoj Věry Jurové, starosty města Chebu Pavla Vanouška, České komory architektů a Svazu měst a obcí.

Historii Chebu, významné osobnosti a základní sociologické a demografické údaje představil v úvodním referátu místostarosta města Tomáš Linda. Zmínil i rozvojový potenciál města, především chebskou průmyslovou zónu, která realizovala od roku 2004 deset nových investičních záležitostí a v rámci druhé etapy nabídne minimálně osm set nových pracovních míst. Představeny byly i úspěšně realizované projekty – pěší zóna, kulturní centrum a revitalizace levého břehu Ohře.

Karlovarský kraj představil náměstek hejtmána Petr Navrátil. Zaměřil se v něm na strategickou vizi kraje pro programové období 2014–2020. Hlavními globálními cíli je růst ekonomické konkurenceschopnosti kraje, růst atraktivity kraje pro obyvatele a intenzivnější přeshraniční vztahy obyvatel, organizací i podniků. Petr Navrátil představil rovněž úspěšné realizace, např. modernizaci mezinárodního letiště v Karlových Varech, dopravní terminály v Chebu, Sokolově a Mariánských Lázních, páteční cyklostezku podél řeky Ohře a další projekty.

Město Cheb je známé svými krajinnými výstavami. O jejich historii i současných cílech hovořil na konferenci

místostarosta Chebu Michal Pospíšil. Cílem tohoto projektu je zlepšit ekologické klima a kvalitu života v daném místě. Mezi konkrétní cíle patří například revitalizace Poohří, úprava historických ploch, posílení cestovního ruchu v regionu a v neposlední řadě i tvorba nových pracovních míst.

Rekonstrukci městského bulváru – třídy Svobody – představil jeden z autorů vítězného návrhu architekt Jaroslav Wertig. Faktograficky pojaté dějiny města zobrazené na krytech kanálů se vinou celou čtyř set metrů dlouhou pěší zónou. Prostor historického náměstí Krále Jiřího z Poděbrad uzavírá monumentální plastika Brána času. Prostor pěší zóny vkusně doplňuje mobiliář z černé oceli a sloupy s LED diodovou technologií, na které se promítají aktuální informace.

Veřejná anonymní urbanisticko-architektonická soutěž o návrh na Špitálský vrch a kasárna Zlatý vrch v Chebu byla tématem příspěvku Václava Zůny. Se soutěžními návrhy se účastníci konference mohli seznámit také na panelech umístěných v jednacím sále kulturního centra Svoboda, v jehož prostorách konference probíhala.

Odpolední blok konference se již věnoval odborným diskusním příspěvkům k tématu strategického plánování. Zahájil jej přednáškou profesor Karel Maier z Fakulty architektury ČVUT v Praze. Zaměřil se na strategické plánování jako proces, v jehož průběhu by měli být identifikováni klíčoví aktéři a vytyčena jejich role, a na výstupy strategického plánování promítající se do programů rozvoje obcí/krajů a územně plánovací dokumentace.

Chebská pěší zóna (A69 - architekti s. r. o., realizace 2010)

Tématu strategického plánu a jeho implementace se týkala přednáška Milana Turby. Jako klíčová se v procesu strategického plánování jeví role samosprávy. Bez její vůle strategický plán schválit, realizovat a finančně podporovat není možné. Přednáška se dále zaměřila na přístupy k přípravě strategických plánů, hledání kompromisu (co chceme vs. čeho jsme schopni, ochrana vs. rozvoj) i úloze času (dlouhodobost strategických koncepcí vs. krátká volební období). Nastolena byla i otázka legislativního ukotvení strategického plánu.

Odpovědi na otázku, zda dnes strategický plán rozvoje města Chebu z roku 2007 neztratil svůj význam, se věnoval Tomáš Vlasák z firmy Berman Group. Firma se specializuje na strategie rozvoje konkurenceschopnosti, podporu inovací a přímé zahraniční investice. Přednášející seznámil posluchače s hlavními cíli „Inovační unie“ (dokument přijat v roce 2010), kterými jsou investice do výzkumu, inovací a podnikání v každém členském státu a regionu EU. Tomáš Vlasák předestřel i některé otázky týkající se problematiky strategických plánů: jaké jsou dnes cíle a způsoby jejich přípravy, jaké priority mají městská zastupitelstva při zajišťování ekonomického rozvoje.

Irena Králová z Útvaru koncepce a rozvoje města Plzně seznámila účastníky konference s postřehy a zkušenostmi zpracovatele územního plánu a zdůraz-

nila důležitost vzájemné interakce strategického dokumentu s územním plánem.

Další diskusní příspěvek s názvem Strategické vs. územní plánování nebo strategické + územní plánování přednesl Jaromír Musil, vedoucího Odboru regionálního rozvoje Karlovarského kraje. Jako pozitiva strategických plánů uvedl především jejich časovou a finanční úsporu a společné využívání nástrojů a dat. Mezi problémy poukázal na malou orientaci klíčových osob v problematice a rozdílné právní úpravy.

Milan Körner z pražského ateliéru AURS se věnoval vztahům mezi Politikou územního rozvoje ČR, zásadami územního rozvoje a následnou územně plánovací dokumentací. Součástí přednášky byla analýza statutárních měst na základě vybraných ukazatelů rozvoje.

Belgické územní plánování představil Jiří Klokočka. Proces schvalování je v Belgii mnohem jednodušší než v Česku – jsou zde vyšší právní jistoty a větší stabilita legislativního prostředí.

Ukázky územních plánů vybraných sídel prezentoval Ondřej Synek (re: architektonická platforma). Mimo jiné poukázal na nedostatečnou provázanost strategického, územního a finančního plánování, slabé vazby na plánování sousedních obcí, svazků obcí i krajů a také na nedostatečnou metodickou podporu. Zdůrazněna byla role politika jako klíčového prvku v procesu strategického plánování.

Jelena Krieglsteinová, ředitelka Odboru regionálního rozvoje Ministerstva pro místní rozvoj, přednesla příspěvek s názvem Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí. Cílem tohoto projektu je podpořit obce v oblasti tvorby koncepčních materiá-

lů, přispět k otevřenosti rozhodovacích procesů v obcích, provázanosti a účinnosti nástrojů regionální politiky včetně získání zpětné vazby.

Ředitel Odboru územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj Tomáš Sklenář se zabýval nutností provázanosti jednotlivých územně plánovacích dokumentů, některými instituty stavebního zákona, potřebou zachování komplexnosti územních plánů aj. Informoval rovněž o připravované metodice k problematice regulačních plánů nahrazujících územní rozhodnutí.

Následující panelová diskuse reflektovala otázky možných přístupů ke strategickému i územnímu plánování, problematiku časového horizontu i význam spolupráce obcí.

Hlavním tématem druhého dne konference byla role, postavení a význam architekta města. Přednáškový blok zahájil Pavel Koubek z ateliéru UK-24 a představil svůj „sen“ o působení městského architekta. Ve své přednášce předstírel některé zásadní problémy, které jsou s tímto institutem spojeny, ať už se jedná o jeho pravomoci, vymezení okruhu činností nebo finanční otázky.

Problematiku začlenění městského architekta do struktury veřejné správy reflektoval příspěvek Kateřiny Szentesiové ze Společnosti Petra Parléře. Přiblížila kladné i záporné stránky obou modelů – model státní správy i samosprávy s uvedením příkladů (IPR Praha – samosprávný model, ostravský model – státní správa). V závěru přednášky prezentovala svůj osobní názor, ve kterém se přiklonila k modelu duálního, v němž by byly využity zkušenosti obou modelů vzniklých spontánně a na základě potřeby konkrétního města.

Další příspěvek autorů Marka Janatky a Václava Zůny se věnoval významu postavení architekta města a podpoře jeho činnosti spolu s uvedením příkladů, jak je tato problematika řešena v zahraničí. V závěru zmínili autoři potřebu vytvoření konsenzu nad okruhem činností městského architekta, zejména v závislosti na velikosti sídla, včetně potřeby změny právního postavení i posílení této funkce ve společnosti.

Halleyova kometa městských architektů byl název poslední přednášky k tomuto tématu. Přednesl jej Stašek Žerava, který působil na začátku devadesátých let jako městský architekt v Olomouci.

Následovala panelová diskuse, která reflektovala témata „architekt jako mediátor mezi veřejností, městem a odborníky“, „nezávislost architekta města“, „zakotvení v legislativě“ a „různé právní formy tohoto institutu“.

Nelze než konstatovat, že chebská konference významně přispěla k diskusi k problematice strategického plánování i k diskusi o významu role architekta města a přinesla řadu podnětů, které budou moci aktéři této konference zúročit na všech odborných platformách. Zejména v otázce postavení a pravomocí městských architektů by měly podněty chebské konference přispět ke sjednocení názorů na jejich činnost a kompetence a vést případně i k jejich legislativnímu ukotvení.

I přes některé rozdílné názory lze ale souhlasit se slovy nizozemského architekta Willema J. Neutelinge, která pronesl v rámci své prezentace na konferenci Forum 2000 v roce 2010:

„Výstavba krásných měst vyžaduje silné vedení vykonávané orgánem jednícím ve veřejném zájmu, jehož personál tvoří vysoce talentovaní profesionálové s dlouhodobou vizí a mnohem delším mandátem, než mají politici.“

Tamara Blatová
Ústav územního rozvoje